

ДО

МИНИСТЪРА НА ИКОНОМИКАТА

ДОЦ. Д-Р ТЕОДОР СЕДЛАРСКИ

Относно: предложение за увеличаване на бюджета за финансиране на проекти по процедура BG16RFOP002-1.001 „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност 2014-2020“ (ОПИК)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Както знаете, през м. декември 2016 г. приключи оценката и бяха обявени резултатите от класирането на проектите по първата процедура за безвъзмездна помощ по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“ по ОПИК, а именно процедура BG16RFOP002-1.001 „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“.

Обобщените резултати от процедурата са следните:

Категория предприятия	Брой финансирани проекти	Най-ниска оценка на финансираните проекти (точки)	Общ размер на предоставената БФП ¹	Нефинансирани проекти, преминали минималния праг за качество от 60 точки	
				Брой проекти	Общ размер на заявената БФП
Микро- и малки	43	83 т.	~ 15 млн. евро	197	~ 51 млн. евро
Средни	36	71,5 т.	~ 15 млн. евро	26	~ 8 млн. евро
Големи	40	68 т.	~ 20 млн. евро	11	~ 6 млн. евро

От тези резултати ясно се вижда, че кандидатите **микро- и малки предприятия** демонстрират **значително по-висок капацитет да разработят и реализират иновационни дейности** в бизнес-практиката си в сравнение с кандидатите от другите две категории предприятия. Това се доказва както от значително по-високата оценка на финансираните проекти на микро- и малките предприятия, така и от много по-големия брой качествени проекти², подадени от тези предприятия. Като се има пред вид, че оценката за качество включва оценка

¹ Безвъзмездна финансова помощ.

² Преминали минималния праг за качество.

както на иновативността на проектите, така и на финансовата стабилност на кандидатите, очевидно е, че **потенциалът за успешно изпълнение на иновационни дейности**, а с това и за постигане на целите и индикаторите за резултат по процедурата от страна на микро- и малките предприятия – кандидати, е **значително по-висок от този на средните и големите предприятия**.

В горния контекст предварително обявеното **разпределение на бюджета**³ на процедурата по категории предприятия **не дава възможност** демонстрирания висок потенциал на микро- и малките предприятия да внедряват иновации да се реализира. По същество разпределението третира неравностойно по формален критерий проектите на микро- и малките предприятия спрямо проектите на другите две категории предприятия - остават нефинансирани множество проекти на микро- и малки предприятия с по-високо качество, като за сметка на това се финансират проекти на средни и големи предприятия със значително по-ниско качество и по-висок риск за успешна реализация.

Във връзка с горното, Професионална асоциация „Европейски и национални програми за развитие“ предлага по реда на чл. 26, ал. 7, т. 2 от ЗУСЕСИФ Управляващият орган на ОПИК **ДА УВЕЛИЧИ БЮДЖЕТА на процедурата със сума от 10 до 15 млн. евро за финансиране на проекти на микро- и малки предприятия от резервния списък.**

Аргументите ни са предлаганото увеличение на бюджета на процедурата са следните:

1. По бюджета на Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“ на ОПИК е налице достатъчен разполагаем ресурс, което позволява предоставянето на допълнително финансиране за тези проекти.

Обобщените данни за изпълнението и наличния бюджет по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“ на ОПИК по област на интервенция 056 „Инвестиции в инфраструктура, капацитет и оборудване в МСП, пряко свързани с научноизследователски и иновационни дейности“, са следните:

- i) Общият размер на средствата от ЕФРР по *област на интервенция 056 „Инвестиции в инфраструктура, капацитет и оборудване в МСП, пряко свързани с научноизследователски и иновационни дейности“* е 110,86 млн. евро, представляващи 85% от общия бюджет. Заедно с националното съфинансиране от 15% общата сума, предвидена по ОПИК за този тип интервенция, е **130,4 млн. евро**

³ 15 млн. евро за микро- и малки предприятия, 15 млн. евро за средни предприятия и 20 млн. евро за големи предприятия.

- ii) Вече ангажираните средства по договорени или обявени процедури (вече открити или предвидени в ИГРП⁴ за 2017 г.) в тази област на интервенция са в размер на пригл. **68,5 млн. евро** (пригл. 30 млн. евро вече договорени по процедура BG16RFOP002-1.001 „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“; пригл. 8 млн. евро⁵ по процедура BG16RFOP002-1.002 „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия“; пригл. 28 млн. евро⁶ по процедура „Разработване на продуктови и производствени иновации“ и пригл. 2,5 млн. евро за подкрепа за тематично фокусирани лаборатории в МСП по процедурата „Създаване и развитие на тематично фокусирани лаборатории“, предвидени в ИГРП за 2017 г.).
- iii) От наличните средства по тази област на интервенция следва да се приспадат още около **40 млн. евро** (пригл. 21 млн. евро, предназначени за изпълнение чрез финансови инструменти и пригл. 19 млн. евро, предназначени за проекти, които ще бъдат финансирани по подхода „ВОМР“⁷).

От тази приблизителна калкулация е видно, че свободният наличен ресурс за иновационни проекти на МСП в тази област на интервенция е в размер на **около 22 млн. евро**.⁸ Тази сума е напълно достатъчна, за се да осигури 10-15 млн. евро финансиране за проектите на микро- и малките предприятия от резервния списък.

2. Ефектът от иновационните дейности е изключително зависим от момента на изпълнението им. Това налага да се търси максимално бърза реализация на иновационните проекти, тъй като с отлагането им във времето техния иновационен характер ще намалее и дори ще изчезне. След като по процедурата вече са подадени и класирани множество висококачествени проекти (на микро- и малки предприятия), които могат незабавно да пристъпят към реализация, е безсмислено и контрапродуктивно те да не се финансират още сега, когато все още са актуални, а вместо това наличните средства за този тип интервенции да се запазят за бъдещи процедури. Тъй като през настоящата 2017 г. не е предвидена процедура за подпомагане внедряването на иновации, това означава **поне 2-годишно забавяне** на финансирането на инвестиционни проекти на МСП за комерсиализация на иновации.

⁴ Индикативна годишна работна програма.

⁵ При допускане, че финансираните по процедурата проекти на МСП/големи предприятия ще са в съотношение 4/1.

⁶ При допускане, че финансираните по процедурата проекти на МСП/големи предприятия ще са в съотношение 4/1.

⁷ Водено от общностите местно развитие.

⁸ Това е консервативно допускане, като се има предвид, че към тази сума следва да се добавят и средствата по договорени проекти, които няма да бъдат усвоени, било поради цялостно неизпълнение на проектите (които традиционно са в диапазона 10% ÷ 15%) или ще бъдат спестени поради отчитане на по-ниски разходи спрямо проектните бюджети.

Отделен е въпросът, че **оставащата сума от прибрл. 22 млн. евро е недостатъчна, за да обоснове провеждането на отделна нова процедура за внедряване на иновативни продукти и процеси.**

3. Поради по-високото си качество допълнителните проекти на микро- и малките предприятия от резервния списък, които биха били финансирани, ще имат **по-голям относителен принос за постигане на целите и приложимите индикатори за резултат** по процедурата и по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“ на ОПИК при по-нисък риск, съпоставено с финансираните проекти на средни и големи предприятия.

При увеличение на бюджета на процедурата с 10 млн. евро ще бъдат финансирани проекти с минимална оценка 78,5 точки, а при увеличение с 15 млн. евро - проекти с минимална оценка 77 точки. Във всяка от тези хипотези минималната оценка на допълнително финансираните проекти на микро- и малки предприятия ще надвишава съществено минималната оценка на финансираните проекти на средни и големи предприятия, което означава и относително по-нисък риск за успешно реализиране на проектите.

4. Всички актуални изследвания ясно сочат, че микро- и малките предприятия в България са **основният генератор на растеж и заетост** в българската икономика, като същевременно те са **най-изоставащи** по отношение на внедряването на иновации и срещат най-големи пречки да финансират своите инвестиционни проекти в сравнение със средните и големите предприятия. Тези обстоятелства допълнително обосновават необходимостта и ползата от предоставянето на допълнително целево финансиране за иновационните проекти на тази категория предприятия по процедурата.

Надяваме се, че горните аргументи ще Ви убедят да се отнесете положително към предложението ни за увеличаването на бюджета на процедура BG16RFOP002-1.001 „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ със сума от 10 до 15 млн. евро за целево финансиране за проектите на микро- и малки предприятия от резервния списък.

София, 07.02.2017 г.

С уважение:

Атанас Кирчев

Председател на Управителния съвет
на Професионална асоциация
„Европейски и национални програми
за развитие“

